

Нюп

2020

6+

ISSN 0207 – 5543

Нальчик шахарны
17-чи школну окъуучусу
Мокъаланы Алина.

Республикада Жангы жылгъа аталып кѣп эришиуле, конкурсла бардырылгъандыла. Нальчикни бек ариу орамларындан биринде уллу назы терек орнатылгъанды. Анга илляуланы уа сабийле кеслерини къоллары бла ишлеп келтирген эдиле. Къаллай бир къууанч бар эди ол кюн ата-аналада, сабийледе да, назы терекчикни бутакъларына кеслерини илляуларын такъгъан заманда!

Ол уллу конкурсда биринчи жерге таулу къызчыкъ **Мокъяланы Алина** чыкъгъанды кесини быстырдан ишлеген илляуу бла. Анга дипломну ол къадар халкъны ичинде кѣп ариу сѣз айтып бергендиле. Биз а, «Нюр» журналны редакциясы, сѣзюбюзге кертичи бола, Алинаны суратын да биринчи бетге салгъанбыз.

Багъалы ата-анала, сабийле Жангы 2020 жыл бла алгъышлайбыз! Огъурлулукъ бла келсин. Саулукълу, берекетли жыл болсун! Хар биригизни арбазыгъызгъа ахшылыкъ, ырахатлыкъ келтирсин! Жаш тѣлюбюз, сиз а миллетибизни сыйын кѣтюрюучюле болугъуз! Жашау жолугъуз узун болсун, кенг болсун!

«Нюр» журналны редакциясы

БИЗГЕ КЕЛГЕН КЪАГЪЫТЛАДАН

«Билек бирни жыгъар, билим мингни жыгъар»

«НЮРНЮ» хурметли окъуучулары, багъалы сабийле! Бу сизге жорланган журнал болгъанлыкъгъа, мен аны хар заманда да суююп окъуйма. Хар жолдан чыгъар кезиуюн сакълап окъуна турама. Журнал магъаналы, къыйматлы бола барады да, анга бек къууанама сизни ючюн да, журнал ючюн да. Халкъыбызны асыл, фахмулу, билимли адамлары ёз оюмларын, сагъышларын, жашауда кёрген, билген затларын «НЮРНЮ» кючю бла сизге саугъа этедиле. Ол бек алапат ишди!

Анса уа жомакъла, нарт сёзле, элберле, сёзберле, тауушлукъ хапарчыкъла, назмула – ала бары да къалай сейирдиле! Неда айтхылы назмучуларыбызны – Кязимни, Къули Къайсынны, Джырчы Сымайылны, Танзиляны, башха бирини чыгъармалары, аланы юслеринден жазылгъан затла. Неда Энейланы Тимурча, Чубокланы Алийча айтхылы алимлерибиз! Уллу атажурт урушну, урунууну жигитлерини юслеринден эсгериуле... Ала уллу байлыкъдыла. Анга кёре – халкъ адетлерибиз, жашау жоругъубуз, тёребиз... Ол тукъум затланы иги билмей, чынтты миллет адамы болур амал жокъду. Сиз аны иги билсегиз сюеме.

Айхайда, бек башы уа – Ана тилибиз. Ата-ана тилибиз! Журнал сизни ол затла бла танышдыргъаны бир да алапатды! Бютюнда – ариу суратла бла жасалып берилселе. Аны бла бирге ёсе келген закий, хунерли сабийлени излеп, табып, аланы юлгюге сала, ала жазгъан, ала ишлеген суратла басмалана тургъаны!

«Намыс болмагъан жерде насып болмаз», «Билек бирни жыгъар, би-

УЛАКЪЛАНЫ МАХТИ,
филология илмуланы доктору,
профессор

лим мингни жыгъар» дегенча нарт сёзлени эсгерте тургъаныбыз игиди. Бютюнда иги боллукъ суна эдим, ол затладан сора да, эски къалаланы, эллени юслеринден тарих хапарчыкъла басмалана турсала, дагъыда – жерсуу атларыбыз, жерибизни суратлары, битимлени, жаныуарланы атлары, аш-азыкъ, юй адыр, сауут зат дегенча. Ата-бабаларыбызны, тукъумларыбызны атлары, ала бла байламлы тарих зат дегенча басмалана турса, ол артыкъ болмаз эди дейме. Ёзге – «Бек иги окъугъан, бек ариу сурат ишлеген неда бек ариу аты болгъан къызчыкъ, жашчыкъ» дегенча эришиу къурап, жылны аягъында суратчыкълары бла басмалана турса.

Адамны эси жетмез, адамны къолундан келмез зат жокъду дуняда, жаланда кёл салып окъургъа, къаст этип излерге, билирге, юйренирге, хайт дерге керекди. Сиз аны иги билесиз, боллугъу да тюз алайды деп бек ышанама.

Жангы жыл бла барыгъазны да алгъышлайма. Къууандыргъан жыл болсун!

БОТТАЛАНЫ Рита

НАЗМУ ЭЛБЕРЧИҚЛЕ

Не болур сау кечени
Бахчабызда секирген?
Быхы, хобуста кьоймай,
Кемирип, халек этген!

Билдим, билдим, мен билдим –
Узункьулакчыкьды!
Битеу хылини этген –
Ол боз (*кьоврякьянвож*)!

Муш-муш этип жёбелей,
Алма, жууа да излей,
Къайрыды шинжи топчукь,
Кеси да неди очукь?

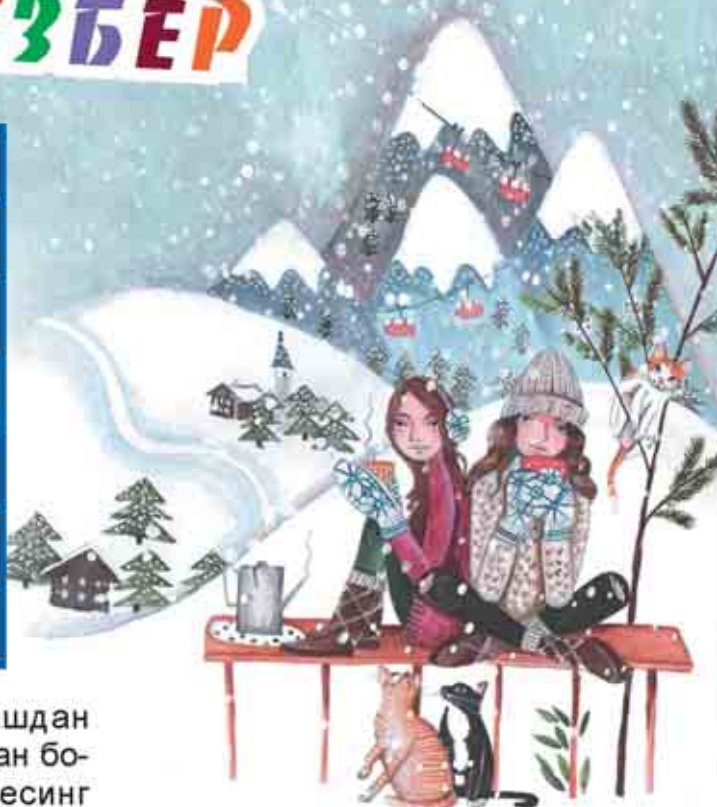
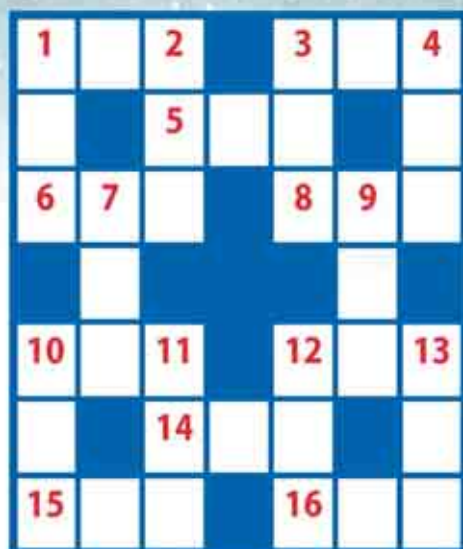
Топчукь сунуп узалдым –
Олсагьат сокьурандым:
– Нексе сен шинжиличик,
Жарыкь кёллю (*жиинидия*)?

Кьонушунда адакьа
Тепчийди артха-алгьа.
Бир сарыкай затчыкьны
Эслеп, кьалды къайгьыгьа.

Неге юреди кючюкь?
Нек тепди да юлкючюкь? –
Тауукь бала сермерге
Келген болур (*жюнкюл*).

СЁЗБЕР

ЭНИНЕ: 1. Таш кьаты, ташдан да ... кьаты. 3. Уютсанг, ... айран болур. 5. Биреуге кьазсанг – кесинг тюшерсе. 6. ... не бийик болса да, аууш табылыр. 8. Кечеги кьанатлы. 10. Кьаманы сууруп ... чыгъарырла. 12. Билмегенге ... салырла. 14. Антсызны ... тыймаз. 15. Бичакъдан жютю. 16. Адамны адамлыгъын ... кёргозтюр.

ЁРЕСИНЕ: 1. Кюнден да жылы. 2. Жел алай «деп» уруп. 3. Сыр –

сырына, ... – ызына. 4. ... башында тау болмаз. 7. Бал чибинни балы – татлы, ургъаны – ... 9. ... кюкюрер. 10. Орусча «этаж» дейдиле. 11. Элни эр сакълайды, чурукъну уа ... сакълайды. 12. Эшекни иши халал, ... харам? 13. ... ананы кьызы да иги.

Жарашдыргъан – МУСТАФАЛАНЫ А.

Журналны 12-чи санында (2019) басмаланган СЁЗБЕРНИ ЖАУАПЛАРЫ

ЭНИНЕ: 2. Аяз. 5. Пелиуан. 6. Зыка. 9. Быхы. 11. Сагъат. 12. Къалам. 13. Шыкьы. 15. Атлы. 16. Санау. 18. Насып. 20. Алаша. 22. Айран. 23. Налмас. 24. Абадан. 25. Ызлыкъ. 27. Орман. 28. Турна.

ЁРЕСИНЕ: 1. Кязим. 3. Жерк. 4. Халы. 7. Ыргъакъ. 8. Алты. 9. Быкьы. 10. Халат. 14. Ыспас. 15. Ауана. 17. Нарат. 19. Семиз. 21. Адакьа. 26. Къырау. 27. Олтан.

ЮЛГЮЛЮ САБИЙЛЕ

Мисирланы Амир

Нальчикни 3-чю орта школунда окъуйду. Окъууу игича, кесини ариу жюрютгени бла да башхалагъа юлгюдю. Спорт бла бек кюрешеди. Андан сора да сейирлик суратла ишлейди. Бу сиз кѳрген суратны ол ишлегенди. Кеси да «Нюр» журналны иги шуѳхуду.

Этчеланы Алим

Алим Амирни иги шуѳху-ду, ала кеслери да бирге окъуйдула. Бирге сурат ишлерге да бек сюедиле. Алим «Нюр» журналны жаздырып башлагъанды, бу кыш суратны уа ол бизге саугъагъа жибергенди.

Кесини да «Нюр» журнал-гъа уллу тилеги барды: Уллу Хорламны 75-жыллыгына сурат эришиу кѳуаргъа. Алайды да, суратларыгъызны сакълайбыз!

*Ежемесячный
литературно-художественный
журнал для детей*

«НЮР» («Свет») № 1–2020 г.

Выходит
с января 1982 года
На балкарском языке

Учредитель:
Государственное
казенное учреждение
Кабардино-Балкарской
Республики «КБР-Медиа»

И.о. главного редактора
А. А. САБАИЧЕВА

Редакция:

**Л. АХАЕВА
А. БЕГШЕВ
М. БЕШТАЕВ
Т. БИТТИРОВА
Ж. ГУЗЕЕВ
А. МИШАЕВА
М. ОЛЬМЕЗОВ**

Оформление
Н. АККИЗОВОЙ
Компьютерный набор и верстка
А. МИЗНЕВОЙ

Журнал зарегистрирован
Управлением Федеральной
службы по надзору в сфере связи,
информационных технологий

и массовых коммуникаций по
Кабардино-Балкарской Республике
Рег. ПИ № ТУ07-00124 от
11.01.2018 г.

Сдано в набор 20.12.2019 г.
Подписано в печать 22.01.2020 г.
Выход в свет 31.01.2020 г.
Формат 60х90 1/2
Уч.-изд. л. 2,7
Бумага мелованная
Гарнитура литературная
Тираж 1425 экз.
Заказ № 115
Индекс П5895

Стоимость одного номера
по подписке через ФГУП
«Почта России» – 15,19 руб.;
за 6 месяцев – 91,14 руб.

Адрес редакции: 360017,
г. Нальчик, пр. Ленина, 5.
Тел.: 42-37-27; 42-14-19.
aripa.sabanchieva@mail.ru

Адрес издателя: 360017,
г. Нальчик, пр. Ленина, 5.
ГКУ «КБР-Медиа»
Дом печати.

Отпечатано в ООО «Издатель-
ство «Южный регион», 357600,
Ставропольский край,
г. Ессентуки, ул. Никольская, 5а

Отпечатано в полном
соответствии с качеством
предоставленного электронного
оригинал-макета.